

Wiki-wolk

Bastiaan van Loenen

Een betoog over de wiki-burger is een uitdagende en tegelijkertijd een zeer terecht onderwerp voor deze bundel. De wiki-burger dringt door tot de kern van de revolutie die op dit moment gaande is binnen de geo-informatie sector.

Thuis erger ik mij aan de Albert boodschappen service die ik iedere keer weer de verkeerde straat zie nemen om bij mij thuis de boodschappen te bezorgen. Dat diverse overheden, bedrijven en burgers over ons heen vliegen, en zich te voet op de fiets, met de auto of camper door onze straten bewegen om geografische informatie in te winnen blijkt geen enkele garantie op betrouwbare informatie bij de Albert bezorger. TeleAtlas heeft de straten onjuist geprojecteerd en daar navigeert men blind op. Dit terwijl OpenStreetMap (OSM) de straten wel op de juiste plek weergeeft. De Top10 van dit gebied moest nog worden gemaakt...

De fragmentatie van initiatieven op het gebied van data verwerking, en het gebrek aan coördinatie op dit punt typeren de schoonheid van de wereld van de wiki-burger: een veelheid aan bronnen staan tot zijn beschikking zonder dat deze zijn afgestemd of gecoördineerd. Gebruiksvoorwaarden, metadata, aansprakelijkheidsvragen, cloud computing, herkomst van de gegevens: het zal de wiki-burger worst wezen. Hij kiest naar gelang zijn behoefte. En als daarin niet wordt voorzien dan doet hij het toch lekker zelf?

De stand der techniek is inmiddels zo gevorderd dat het voor een ieder eenvoudig is gegevens in te winnen, te verwerken en up te loaden naar een centrale bron. De burger als sensor (zie Flanagin 2008) leidt tot nieuwe informatie over de kwaliteit van fietspaden (zie Meldpunt Mijn slechtste fietspad: <http://www.fietzersbond.nl/meldpunt/output>), de kwaliteit van restaurants (zie www.iens.nl), de snelheid van de verspreiding van de griep (zie <http://www.degrotegriepmeting.nl/>), en kunnen bijvoorbeeld worden uitgebreid met informatie over serviceniveau van een organisatie. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van bestaande professionele platforms zoals GoogleEarth/Maps waarbij men zelf informatie zoals points of interest kan toevoegen. Burgers kunnen ook worden betrokken in het verbeteren van de kwaliteit van publieke informatie: zie het lichtende voorbeeld van TIM-online van het Landesvermessungsamt in Noordrijn-Westfalen (zie <http://www.tim-online.nrw.de/>) waar burgers kunnen aangeven waar een straat op de kaart mist (zie figuur). De wiki-burger is hiermee niet alleen gebruiker maar ook leverancier van de gegevens geworden: de zogenaamde produser. In toenemende mate gebeurt dit automatisch (zie verkeersinformatie dienst van TomTom).

De kwaliteit van de informatie van de produsers heeft echter sinds het begin van het wiki-tijdperk ter discussie gestaan (zie Flanagin 2008 voor een overzicht). Maar waar Wikipedia de Encyclopedia Britannica op dit punt voorbijstreef en de Encyclopedia Britannica verving is dat voor "Mapipedia" en traditionele GI bronnen niet het geval.

Onderzoek dat OpenStreetMap (OSM) data vergelijkt met gegevens van topografische diensten tonen aan dat beide bestanden tot ongeveer 10 meter van elkaar afwijken (zie Coleman 2010 voor Canada, Hakley 2010 voor UK, en Girres en Touya 2010 voor Frankrijk). En is de OSM kwaliteit sterk afhankelijk van het aantal en de kwaliteit van de bijdragen van de vrijwilligers. Zo kan het zijn dat een gebouw met een torentje wordt aangeduid als Kerk, School, Kasteel of wellicht Moskee. Niet erg handig als land mark voor hulpdiensten die lokaal onbekend zijn. Er zijn veel gebieden die slechts een keer gemeten zijn. Dit deed me denken aan de landmeter in een gemeente die al dertig jaar slechts één keer, zonder controlemetingen, mat omdat hij dat gewoon goed deed...

Onderzoek dat OSM vergelijkt met de bestanden van TeleAtlas (Zielstra en Zipf 2010 voor Duitsland) komen tot vergelijkbare conclusies: in dichtbevolkte gebieden (waar veel vrijwilligers lopen) is OSM data vollediger en actueler, in landelijk gebied juist niet.

Soms is de vrijwillige informatie voor de wiki-burger dus geschikt of zelfs geschikter dan een officiële bron, soms niet, en soms biedt een mix van bronnen uitkomst zoals in het geval van het

3D User-Defined Operational Picture in Haïti. Deze app bracht gegevens van overheid, bedrijfsleven, burgers en NGOs in één applicatie succesvol samen om de gevolgen van de aardbeving in Haïti met de betrouwbaarste beschikbare informatie te verhelpen (zie Clark et al. 2010).

Maar gebruik impliceert wel dat de gegevens eenvoudig beschikbaar zijn. Een eerste stap zou het op eenzelfde plek vindbaar maken van de beschikbare vrijwillige, publieke en commerciële bronnen. Dit kan bijvoorbeeld in een portal als het nationaal georegister maar ook via een algemene zoekmachine. Dit geeft snel inzicht in de beschikbare brondata. Maak het mogelijk dat deze bronnen kunnen worden hergebruikt en via een slimme (vrijwillige, commerciële en/of overheids) app zal de burger worden voorzien in zijn behoefte zonder dat hij de brondata hoeft te begrijpen. En zo'n app kan ook prima een overheidsdoel dienen (bijvoorbeeld meld-het-lege-huis).

De wiki-burger kan zo putten uit een veelzijdige bron (de wiki-wolk) waarbij het hem echt niet uitmaakt of de gegevens van de overheid, bedrijven, universiteit of zijn buurman afkomstig zijn. De wiki-wolk kan de overheid helpen om met hulp van de wiki-burger zijn eigen informatievoorziening te verbeteren. Maar dan moet die burger wel worden gefaciliteerd om met minimale inspanning gericht bij te dragen. Want hoewel wiki-s steeds belangrijker worden, een echt wiki-volk zijn we natuurlijk nog lang niet...

Referenties

Clark, A.J. ,Patton Holliday, John Clark, Jordon Mears, 2010. UDOP: A Collaborative System for Geospatial Data, In: Rajabifard Abbas, Crompvoets Joep, Mohsen Kalantari & Bas Kok (Eds.). Spatially Enabling Society, Research, Emerging Trends and Critical Assessment. Leuven University Press. <http://www.gsdi.org/gsdiconf/gsdi12/papers/13.pdf>

Coleman, D. J. (2010). Volunteered Geographic Information in Spatial Data Infrastructure: An Early Look At Opportunities And Constraints. Rajabifard Abbas, Crompvoets Joep, Mohsen Kalantari & Bas Kok (Eds.). Spatially Enabling Society, Research, Emerging Trends and Critical Assessment. Leuven University Press.

Flanagin, A. J. and M. J. Metzger (2008). "The credibility of volunteered geographic information." GeoJournal 72: 137-148.

Haklay, M. (2010). "How good is OpenStreetMap information? A comparative study of OpenStreetMap and Ordnance Survey datasets for London and the rest of England." Environment and Planning B: Planning and Design 37: 682-703.

Zielstra, D. and A. Zipf (2010). A Comparative Study of Proprietary Geodata and Volunteered Geographic Information for Germany The 13th AGILE International Conference on Geographic Information Science. Guimarães, Portugal.

dr.ir. Bastiaan van Loenen is als senior onderzoeker verbonden aan de Technische Universiteit Delft, Onderzoeksinstituut OTB. Hij houdt zich bezig met toegankelijkheidsvraagstukken met betrekking tot geografische informatie in met name het publieke domein in zowel Nederland als daarbuiten. Meer informatie kunt u vinden op: <http://www.bastiaanvanloenen.nl>

Figuur Wiki-burger

